

Valentin Stan:

Én a magyarokat pártolom! Ti? Pontát?

A Bukaresti Egyetem történelem szakos tanárának írása a www.valentinstantan.com honlap Analytical menüpontjánál olvasható. A televíziós politikai vitaműsorokból ismert „laptopos professzor” pártatlanul kritikus szemléletű, a kisebbségek jogainak szakavatott ismerője és védelmezője, olyasmire vállalkozott, amire eddig egyetlen román értelmiségi sem.

Valentin Stan szembefordult az erősödő és a médiában teret nyerő szélsőséges nacionalizmussal, sovinizmussal. Honlapján vitába száll elvakult nemzetársaival és hazai, valamint nemzetközi dokumentumokra hivatkozva olyan alaposan, egyúttal szellemesen védi a romániai magyarok jogait, hogy erről példát vehetnek az anyaországbeli, valamint a romániai magyar politikások. Engedélyével, szerkesztett, rövidített formában – Lakatos Péter fordításában – közöljük a tusványosi előadását követő összűzre, blogja kommentjeire írt választát.

Ami „a magyarokat pártolja” kifejezést illeti, Ön azt a hibát követi el, amely felelős a történelem legsúlyosabb kegyetlenségeiért. Azt akarja sugallni, hogy nekem a románokat kellene pártolnom az evidencia ellenében? Az igazság ellenében? Az odesszai mészárlás esetében a románokat kellene pártolnom? És ami a transznisztriai légereket illeti? Ugyancsak a románokat, nemde? Ha Ön számára román az, aki a primitív nacionalizmust, az agresszív tudatlanságot, az intelligenciahiányos sokaságot megszemélyesíti, akkor sajnálom Önt.

Én más románokat pártolok! Egyeseket, akik megvalósították Romániát! Egyeseket, akikről semmit nem tanítanak az iskolákban, mert gondolataik megsemmisítően hatnának a jelenkori román politikai elitre.

Kit „pártolok én” és miért? Azok a románok, akiket én pártolok, Iuliu Maniu és Alexandru Vaida-Voevod. A „rossz nyelvek” azt mondják, Iuliu Maniu foglalta be a Nagy Nemzetgyűlés 1918. december 1.-jei gyulafehérvári nyilatkozatába az alábbiakat: „Teljes nemzeti szabadság az összes együtt élő nép számára. Minden nép saját kebeléből való egyének által saját nyelvén fog élni a közoktatással, közigazgatással és igazságszolgáltatással. Minden nép a hozzá tartozó egyének számarányában képviseleti jogot fog kapni a törvényhozásban és az ország kormányzásában.”

Tudja, mit jelentenek ezek a szavak az erdélyi magyarok számára? Nem a magyarok, hanem a románok által a történelemben foglalva? Példának okáért, ha ezt alkalmaznák, a romániai magyaroknak nem lenne szükségük az RMDSZ-re, nem kellene részt venniük a választásokon, mert a román lakossághoz viszonyított számarányuknak megfelelően képviselhetnék magukat mind a Parlamentben, mind – figyelem – a kormányban.

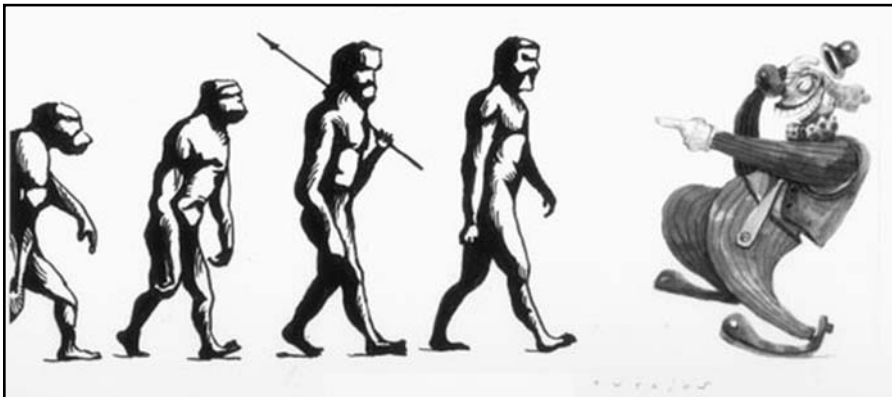
Ami a régiókat illeti, egy új közigazgatási területi felosztás előfeltétele a lakossággal való konzultáció, jelen esetben azon a Székelyföldön lakók megkérdezése, amelyet a bukarestiek semmi módon nem akarnak elismerni. Tételezzük fel, hogy Székelyföld nem létezik, illetve nincsenek is székelyek, mert a népszámláláson keveset regisztráltak (nem voltak hülyék, hogy székelynek vallva magukat a bukaresti vezetők pont annyival csökkenthessék a romániai magyarság létszámát). Mert a székely a kulturális magyar nemzet része, nyelvi és értékközösségi értelemben. Csak egyesek, nagyon kevesen, amúgy tiszteletre méltó emberek, a jellegzetes székely identitástudat iránti elkötelezettségükben vallották magukat székelynek, anélkül, hogy ez befolyásolná az országban lakó magyarok számát.

De ha nincsenek székelyek, és Székelyföld nem létezik, mivel magyarázható, hogy egy román miniszterelnök, Alexandru Vaida-Voevod aláírt egy egyezményt az első világháborút lezáró párizsi Békekonzferencián, amely nélkül Erdély soha nem lehetett volna a mienk.

Ez az 1919. december 9.-i Kisebbségi Egyezmény. A 11. cikkelyben a szász és székely közösségek helyi autonómiájáról van szó az egyezményben megjelölt kérdésekben: „Románia hozzájárul ahhoz, hogy az erdélyi székely és szász közösségeknek a román állam ellenőrzése mellett vallási és tanügyi kérdésekben helyi önkormányzatot engedélyezzen.”

Hogyan képzelhető el a székelyek helyi autonómiája, ha Székelyföld nem létezik? Vagy létezett 1918-ban, és mi románok semmisítettük meg, miután Erdélyt elvettük? Egyúttal kiirtottuk a székelyeket is? Ez a változat jobban tetszik? Ez drámai. Mert Székelyföld ezt jelenti: történelmi hely, ahol székelyek élnek!

Tudják ki is Vaida-Voevod? Hát egy nagy „áruló”, akárcsak Maniu, feltételezem. Én csak egy ki-

sebb áruló vagyok, mert nem írtam alá semmit, amivel autonómia adható a székelyeknek. Vaida-Voevod olyan ember, akinek volt bátorsága elmenni a budapesti Parlamentbe és megmondani a magyaroknak, hogy Erdély elszakad Magyarországtól. Nehéz helyzetben volt Vaida-Voevod. Brătianu visszautasította a Kisebbségi Egyezményt, így Románia hátrányba került Párizsban. A harctéren elesett százerek dacára elveszthették volna Erdélyt. A Brătianu kormánynak mennie kellett. Romániát a nehéz helyzetből Vaida-Voevod mentette ki. Őt és Iuliu Maniut nem a magyarok, hanem a mi románjaink ölték meg a kommunista börtönökben. Maniu és Vaida-Voevod románok voltak a Birodalomban. Tudták, milyen jogokat tagadtak meg tőlük és harcoltak a kétféjű Birodalom széthullásáig. Erős és egész Romániát akartak, amelyben minden polgár biztos lehet, hogy a román állam őt is képviseli. Ezért foglalták dokumentumokba a kisebbségeket megillető jogokat.

Románia összes hülye nacionalistája üvölt, hogy be kell tartani a trianoni szerződést, amely az I. világháború után, 1920 júniusában nekünk adta Erdélyt. Különben a trianoni szerződés nincs is már érvényben, a határookra vonatkozó előírásait átvette az 1947-es párizsi Békeszerződés, amely lezárta a második világháborút. Ezek 1996-ban bekerültek a kétoldalú román-magyar egyezménybe is. Hányan tudják, hogy a trianoni szerződésben, amely nekünk adta Erdélyt, vannak más előírások is, mint a határookra vonatkozóak? Például a 47. cikkely: „Románia Magyarországgal szemben elismeri és megerősíti azt a kötelezettségét, hogy hozzájárult a Szövetséges és Társult Főhatalmakkal kötött szerződésbe oly rendelkezéseknek felvételéhez, amelyeket ezek a Hatalmak szükségességeknek ítéltek abból a célból, hogy Romániában a népesség többségétől eltérő faj, nyelvű és vallású lakók érdekei, valamint a forgalom szabadsága és más Nemzetek kereskedelmének méltányos szabályozása védelemben részesüljenek. (...)”

Tehát Trianon pont a Kisebbségi Egyezményre utal, amelyből imént a 11. cikkelyt idéztem. Ugyanitt szerepel, hogy a Szövetséges hatalmak bármikor megkérdezhetik, miként kezeli Románia a kisebbségi kérdést. A nemzet „nagy hazafiai” és egyéb szekusok, unokák, rokonok a külügyminisztériumból, akik mindenféle hülye nyilatkozatokban állítják, hogy Magyarországnak, illetve Románia más szö-

vetségesének nincs joga támogatni a romániai kisebbségek igényeit, mert ez a belügyekbe való beavatkozást jelent. Vegyük tudomásul, hogy az EBESZ, ET, NATO, EU és ENSZ okiratainak megfelelően, a kisebbségi kérdés nem kizárólagosan nemzeti jogkör, hanem nemzetközi megítélés alá esik.

Apropó, hogy van ez? Kéred, hogy a magyarok tartsák tiszteletben Trianont, de csak azokat a cikkeket, amelyek számodra kedvezőek, a többit már nem kell betartani?

Térjünk vissza az új közigazgatási-területi felosztás tervére, amelyet meg kéne előznie egy székelyföldi referendumnak, amiről a bukarestiek hallani sem akarnak. Ezt nem én mondom, hanem a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájának 5. cikkelye a helyi önkormányzatok határainak védelmére vonatkozóan: „A helyi önkormányzat határainak védelme. Nem lehet megváltoztatni a helyi önkormányzatok határait az érintett közösségekkel való előzetes konzultáció, vagy ahol ezt törvény lehetővé teszi, esetleges helyi népszavazás nélkül.”

Tehát, ha retusálni akard a közigazgatási határokat, meg kell kérdezned a lakosságot, az állampolgárokat. Ez annál inkább szükséges, mert olyan közigazgatási egységekről van szó, ahol számottevő kisebbség él. Ezt nem én állítom, hanem a Keretegyezmény a Nemzeti Kisebbségek Védelméről 16. cikkelye: „A Felek tartózkodnak olyan intézkedések meghozatalától, amelyek a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek által lakott területeken az arányokat megváltoztatják, és arra irányulnak, hogy korlátozzák azon jogokat és szabadságokat, melyek a jelen Keretegyezménybe foglalt elvekből származnak.”

Tehát mi románok nem tehetünk úgy, mint Ceausescu idején! Nem „gyarmatosíthatjuk” az Erdélyben többségében magyarok által lakott helységeket a mi románjainkkal, azért, hogy csökkentsük az ott lakó kisebbség számarányát. Nem módosíthatjuk a közigazgatási határokat, egyesítve egyes megyéket, ahol számottevő magyar kisebbség él, olyan megyékkel, ahol megsemmisítő a román többség, azért, hogy az újonnan létrejövő közigazgatási egységben felhíguljon a kisebbség számaránya. Ezt az az Európai Egyezmény tiltja, amelyet mi is elfogadtunk. Amennyiben ez nem tetszik, kérjék a román kormánytól, vonuljon ki az Európa Tanácsból. Ne engem vádoljanak, hogy „pártolom a magyarokat”, amikor azokból a nemzetközi jogi dokumentumokból idézek, amelyeket Románia elfogadott.

Ha már székelyekről, autonómiáról, régióatszervezésről beszélünk és én „pártolom a magyarokat”, el kell mondani, hogy a románok nem hibásak a magyarelleses főbiájukért, mert ezt kapják anyatej helyett életük első pillanatától. Mert sokkal egyszerűbb a gátlástalan, műveletlen, tisztességtelen román politikásoknak, hogy a választásokon kijátszassák az örök ostoba nacionalista kártyát. A magyarok iránti bizalmatlanság még mindig szavazatokat hoz a nacionalistáknak Romániában. Egyszerűbb, s politikai elégtételt generál a szavazatokat hozó főbiák gerjesztése, mint tenni valamit azért, hogy a románok megszabaduljanak e főbatehertől. Hasonló a helyzet Magyarországon is, ahol az ostoba nacionalizmus jelentős választási kártya.

Ponta kit pártol, miközben én a „magyarokat pártolom”? A románokat? Jobban mondva azokat a hülye románokat, akiket az ujjai köré csavar? Úgy, ahogy Bănescu tette. És mennyire hülyék azok a románok, akiket egy Ponta értelmi szintű ember az ujjai köré csavarhat? Hogy Bănescu úr értelmi szintjéről ne is beszéljek, megtettem ezt éveken keresztül. Esetleg e hülyék között vannak emberek, akiknek úgy tűnik, hogy „pártolom a magyarokat”? Amikor választ tudnak adni ezekre a kérdésekre, várom Önöket újból a blogomon.

www.erdelyiportal.ro,
www.valentinstantan.com
betyarvilag.hu
nyomán